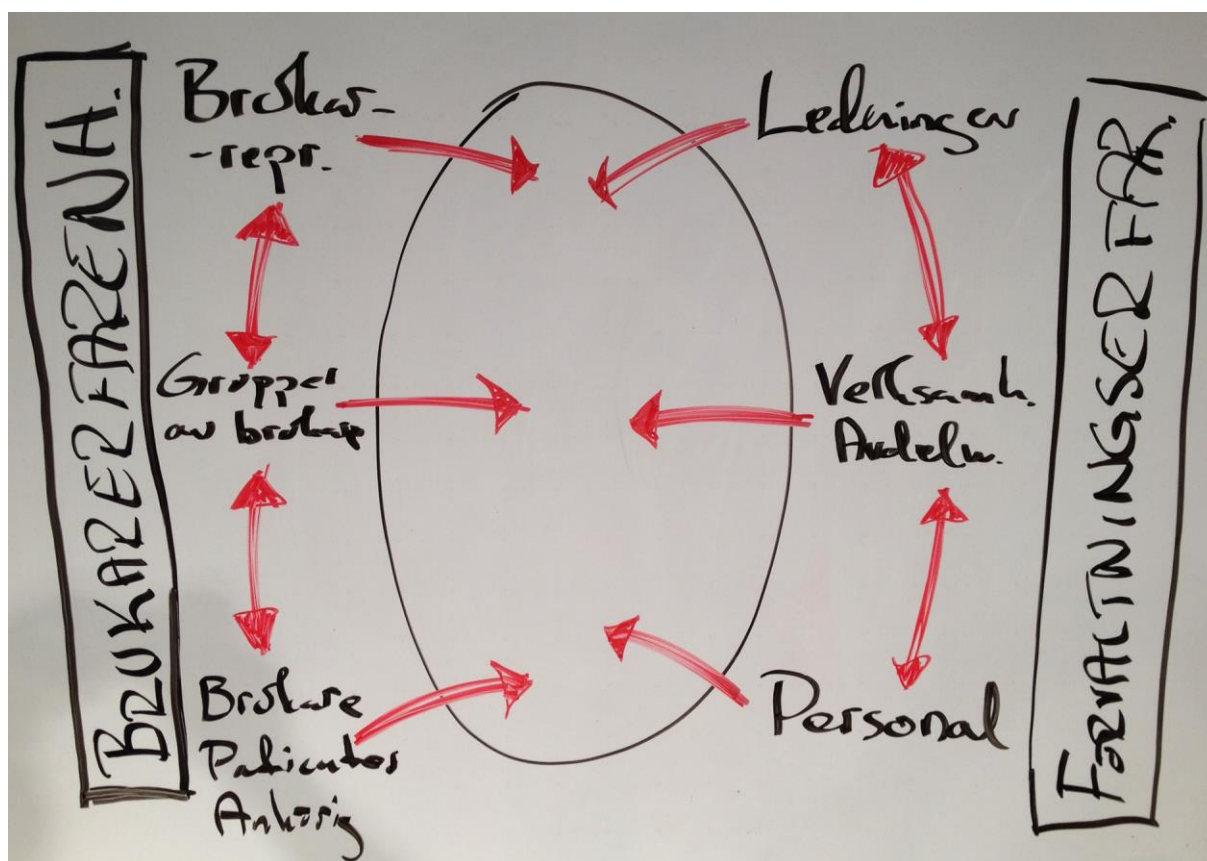

BRUKARINFLYTANDE SOM STRATEGI FÖR VERKSAMHETSUTVECKLING

I de flesta kommuner och landsting finns det anledning att bli bättre på att studera hur väl de enskilda patienterna, brukarna och anhöriga upplever inflytandet över sin egen situation, samordningen av olika insatser och delaktighet i insatsernas utformning. På de flesta håll vill man också utveckla formerna för hur inflytandet på alla nivåer; för de enskilda brukarna (individnivå), för grupper av brukare (verksamhetsnivå) och för den samlade brukarrörelsen (systemnivå)

Ett område som är centralt i PRIO-satsningen är Samordnade Individuella Planer, SIP. Här är ett exempel på hur man kan låta en satsning på att utveckla SIP också bli en satsning på att utveckla arbetsmetoder som skapar delaktighet och ökad kvalitet på alla nivåer.

En grundprincip för i det här förslaget är att man ska involverar patienter, brukare, anhöriga och personal på alla nivåer. Ibland som informatörer, ibland som uppgiftslämnare, ibland som insamlare och samordnare av synpunkter och erfarenheter.

1 – SAMLA OCH ANALYSERA OLIKA UNDERLAG OM LÄGET

Hur upplever de som saknar en SIP att deras insatser hänger ihop jämfört med hur de som har SIP? Hur upplever personal i olika verksamheter att samordningen fungerar, för sig själva och för brukarna?

Använd olika metoder och underlag. Vad finns det för data i kommunernas inventeringar? Kan brukarföreningarna dela med sig av sina synpunkter och erfarenheter på ett samlat sätt? Vad säger personalen? Skaffa gärna mer kunskap genom t.ex. fokusgrupper med brukare och

personal, brukarstyrda revisioner, låt personer med egen erfarenhet intervjua andra brukare.

2 – PRIORITERA OCH SÄTT MÅL FÖR FÖRÄNDRINGEN

Studera underlagen tillsammans. För en dialog mellan representanter för patienter, brukare och anhöriga, personal och verksamhetsledare från de verksamheter som behöver samverka med varandra.

Ringa in de viktigaste utvecklingsområdena när det gäller den enskildes delaktighet och inflytande över insatsernas synkronisering och utformning. Sätt långsiktiga mål och konkreta mål på kortare sikt. I det här skedet är det mycket viktigare att formulera vad ni vill uppnå än vad ni ska göra.

Vi har identifierat ett antal strategiska målområden som vi anser att verksamheterna ofta försummar att styra mot och att följa upp. Vi anser att de flesta stödinsatser bör genomföras med tydliga avsikter att

- öka min kunskap om min egen hälsa, min diagnos och vilka olika behandlingar och insatser som andra med liknande problem som jag brukar vara hjälpta av
- öka mina möjligheter att beskriva och hävda mina behov gentemot omvärlden

Här är några exempel på kvaliteter som vi identifierat i våra samtal med patient-, brukar- och anhörigorganisationer runt om i landet.

Om jag får en Samordnad Individuell Plan vill jag att den hjälper

- jag får möjlighet att formulera hur jag ser på mina behov, vilka av dem som jag vill ha hjälp med och hur det stödet utformas
- mig att formulera mina egna mål för min framtid
- alla inblandade att öka sin kunskap om mina rättigheter och möjligheter till olika sorters stöd; praktiskt i vardagen, somatiskt, psykiatriskt, psykologiskt, psykosocialt, på arbetsmarknaden, på fritiden etc.
- alla inblandade att skapa tydlighet om vem som kan stödja mig med vad
- alla inblandade att utforma mina insatser så att de passar mig så bra som möjligt
- alla inblandade att skapa tydlighet kring vem jag kan vända mig till med frågor eller i svåra situationer
- alla inblandade att skapa tydlighet om när olika insatser och själva SIP:en ska följas upp

3 - SKAPA FÖRVÄNTNINGAR PÅ FÖRÄNDRINGEN

Gör en tydlig plan för hur en första implementeringsfas ska kommuniceras, genomföras och följas upp:

- a) Ta fram information till alla grupper om vad ni vill åstadkomma på lång och kort sikt, riktlinjer för hur de första insatserna ska genomföras och hur de inblandade ska få möjlighet att lämna synpunkter på hur det fungerat och vad som kan utvecklas.

- b) Mobilisera utbildare och informatörer bland patienter, brukare, anhöriga och personal som
- c) sprider kunskap om vad man ska kunna förvänta sig av en SIP, vad som kan vara bra att tänka på inför planeringen och vilka kvaliteter man vill att den ska skapa för såväl den enskilde, dess omgivning och dem som ansvarar för de olika insatserna.

4 - GENOMFÖR OCH FÖLJ UPP PÅ INDIVIDNIVÅ

- a) Personalen som genomför SIP:ar jobbar enligt riktlinjerna och får efter varje SIP svara på en kort enkät om hur de tyckte att det fungerade.
- b) Alla patienter, brukare och anhöriga som medverkar i en SIP-process får svara på en kort enkät om vad de tycker att SIP:en lett till och om de känt sig delaktiga i processen

5 - GENOMFÖR OCH FÖLJ UPP PÅ VERKSAMHETSNIKIVÅ

- a) Länet's FoU-enhet bjuder in ett urval av personal från olika verksamheter och geografiska områden. De får svara på en mer utförliga enkät och delta i fokusgrupper om hur de tycker att riktlinjerna fungerat.
- b) Några föreningsrepresentanter och enskilda patienter, brukare och anhöriga utbildas i att göra brukarrevisorer och får i uppdrag att genomföra en revision på ett urval av de patienter, brukare och anhöriga som varit med och upprättat SIP:ar.

Brukarrevisorerna och FoU-enheten

- a) sammanställer sina resultat
- b) har en gemensam dialog om vilka slutsatser man kan dra av resultaten
- c) återkopplar resultaten till de grupper som omfattats av undersökningarna och samlar in fler synpunkter och perspektiv
- d) återkopplar resultat och eventuella förslag till ledningar och brukarrepresentanter på systemnivå

6 – ANALYSERA RESULTAT OCH UTVÄRDERA MÅL PÅ SYSTEMNIVÅ

Brukarrörelsens representanter och ledningarna går igenom det nya underlaget. Hur väl har utbildningarna och riktlinjerna fungerat, i vilka verksamheter har de fungerat bäst, har de åstadkommit den upplevelse för patienter, brukaren och anhöriga som man eftersträvade?

- Gå tillbaks till rubrik 1: Behöver ni mer fakta om läget för att gå vidare?
- Gå tillbaks till rubrik nr 2: Behöver ni förändra era prioriteringar eller era mål?

7 – NYA MÅL OCH MÄTNINGAR

Gå tillbaks till rubrik 3.